

Skrevet af/tni. AE
J. nr./J.no. 202-20040002-31
Dato/Date 27.04.2005

Uddannelsesudvalget (2. samling)
L 106 - Bilag 8
Offentligt

Landsforbundet af Voksen-
og Ungdomsundervisere

Folketinget
Uddannelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K

Hauser Plads 20.5.
DK-1127 København K
Tel. +45 33 11 44 66
Fax +45 33 14 06 55
e-mail lvu@lvu.dk
www.lvu.dk
Giro 601-0814

Foretræde den 10. maj 2005 kl. 14.00 for Folketingets Uddannelsesudvalg.

Hermed fremsendes ifølge aftale materiale foretræde den 10. maj 2005.

Med venlig hilsen

Anette Ekenberg
fuldmægtig

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionspolitisk kontor II
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K – e-mail: isik2@uvm.dk

K O P I

LVUs høringssvar til "Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen , lov om institutioner for uddannelse til højere forberedelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love

Undervisningsministeriet har bedt LVU kommentere ovenstående lovudkast med svarfrist fredag den 7. januar 2005.

Generelle bemærkninger

LVU har i tidligere høringssvar til strukturreformen tilkendegivet, at vi mener regionerne bør have det politiske ansvar for styringen og finansieringen af ungdoms- og voksenuddannelserne.

Med lovudkastet overgår institutionerne til staten som selvejende institutioner med betydelig beslutningskompetence. Og retten til at gå konkurs, hvis markedskræfternes frie spil (taxameterstyring) ikke tilgodeser den enkelte institution med tilstrækkeligt mange kursister. Det gavner ikke uddannelsernes kvalitet og sikringen af udbudet af smalle fag i geografiske udkantområder. Tværtimod skærpes den indbyrdes konkurrence mellem institutionerne og urentable små fag nedlægges.

Dertil kommer - som det fremgår af de almindelige bemærkninger (s. 30) - at de endelige rammer for selvejelovgivningens først vil kunne fastsættes, når der er gennemført en generel analyse af styringssystemet (selvejet, taxameterfinansieringen og samspillet med uddannelsesreglerne og tilsynet). Resultatet af denne analyse forventes at foreligge i sommeren 2005.

Efter LVUs opfattelse bør lovudkastet generelt afvente resultaterne af denne analyse. Alt for mange og afgørende beslutninger overlades i lovudkastet til ministerbemyndigelser, som efterfølgende føres ud i livet uden om Folketinget og uden en forudgående høring af relevante organisationer.

Vedtages lovudkastet i sin foreliggende form, vil eksempelvis de økonomiske konsekvenser forblive ubekendte for det enkelte VUC. Der findes nemlig ingen økonomiske modeller for udmøntningen af de fremtidige taxametre i det samlede lovudkast. Modellerne afventer klogeligt den nærmere analyse af selvejstyrelserne. Det samme bør gælde lovudkastet.

Regionsråd

Som kompensation for manglende myndighedsudøvelse får de nye regionsråd en koordinerende funktion i forhold til udbud af og kapacitet på den samlede uddannelsesindsats (jf. § 11). Umiddelbart ser det fornuftigt ud, men en nærlæsning af lovudkastet viser, at regionsrådene svækkes af, at de ikke har beføjelser til at gribe ind i institutionernes selvstændige kompetencer til at træffe beslutninger. Selvejekonstruktionen - som altså endnu ikke er færdigudviklet i lovudkastet - sejrer således over regionsrådenes muligheder for at sætte sig igennem over for institutionerne.

LVU finder, at regionsrådene skal sikres sanktionsmuligheder over for de selvejende uddannelsesinstitutioner. Rådene skal fx kunne give institutionerne påbud ved kapacitetsfastsættelse og udbud, så der reelt sikres et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle i regionen.

Midlertidige bestyrelser

Fra 1. januar 2006 skal der på hver institution oprettes en midlertidig bestyrelse (jf. § 11 nr. 17 og § 12), som skal forberede institutionens overgang til selveje. Det fremgår af lovudkastet, at Undervisningsministeren - for VUC - fastsætter nærmere regler om de midlertidige bestyrelseres nedsættelse og virksomhed; om kompetenceforholdet mellem de midlertidige bestyrelser og amtsrådene, centerråd og om inddragelse af de pædagogiske råd, elevråd og kursistråd. Og om de midlertidige bestyrelseres virke, indtil en ny bestyrelse er nedsat. Også her afventer regelgrundlaget analysen af styringssystemet for selveje.

Hvad der derimod ikke skal fastsættes nærmere regler om er, at den midlertidige bestyrelse - i lovudkastet - sikres ret til at indstille til Undervisningsministeren, at en amtskommunal institution fra den 1. januar 2007 sammenlægges med en anden amtskommunal institution eller en selvejende institution (jf. § 15).

Efter LVUs opfattelse er der her tale om en meget vidtgående beføjelse til en midlertidig bestyrelse. Beføjelsen udstedes på et endnu ikke eksisterende regelgrundlag. Vi kender ikke kompetencefordelingen mellem midlertidig bestyrelse, amtsråd og centerråd. Den midlertidige bestyrelse kan i realiteten - uden om amtsråd og centerråd - egenhændigt forberede institutionens sammenlægning med en anden institution umiddelbart efter overgangen til selveje pr. 1. januar 2007. Det er lovsjusk og bør udgå af lovforslaget, jf. LVUs indledende bemærkninger om, at lovudkastet bør afvente analysen af selvejete som styringssystem.

Spørgsmålet om evt. sammenlægning med andre institutioner bør overlades til en permanent bestyrelse og have hjemmel i et fastlagt regelgrundlag for bestyrelsens virke.

LVU finder det desuden bemærkelsesværdigt, at lovudkastet lister bestemmelser om institutionssammenlægninger ind ad bagdøren. Der er i lovudkastet ingen nærmere overvejelser over fordele og ulemper ved en samtidig åbning af muligheder for omfattende institutionssammenlægninger. Tag fx spørgsmål om at sikre voksenpædagogiske læringsmiljøer for voksne og tilsvarende ungdomspædagogiske læringsmiljøer for unge. I lovudkastets almindelige bemærkninger berøres problemstillingen - med venlige læsebriller - indirekte i en enkelt sætning om, at det ved sammenlægning af uddannelsesinstitutioner skal sikres, at de oprindelige institutioners identitet og faglige miljø bevares. I et så omfattende lovudkast skal det i det mindste præciseres, hvordan denne sikring af de faglige miljøer udmøntes. Især fordi lovudkastet lægger op til, at VUC kan sammenlægges med selvejende ungdomsuddannelsesinstitutioner.

Når det gælder repræsentationen i den midlertidige bestyrelse er medarbejdernes repræsentanter reduceret til én person. I den nuværende bestyrelse (centerråd) er flere repræsentanter valgt af og blandt kursister, lærere og det øvrige personale uden dog at udgøre et flertal. LVU finder det hensigtsmæssigt, at de to altdominerende personalegrupper, dvs. hf-lærerne og avu-lærerne, fortsat repræsenteres i den kommende bestyrelse med mindst én repræsentant fra hver gruppe, jf. bestemmelserne i Aktieselskabsloven, hvor aktieselskaber med mere end 35 med-

arbejdere skal have mindst 2 medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer repræsenteret i bestyrelsen.

Deltagerbetaling

Af de almindelige bemærkninger (s.55) fremgår, at det er hensigten (når de endelige rammer for selvejet er fastlagt), at de enkelte institutioners bestyrelser fastsætter deltagerbetalingen på de forskellige fag og uddannelser.

Generelt er det LVUs holdning, at alle skal have ret til - uden brugerbetaling - at gennemføre en uddannelse op til et niveau, der svarer til en afsluttet ungdomsuddannelse. Derfor bør AVU og HF-enkeltfag være gratisuddannelser.

LVU finder det dybt problematisk, at lovudkastet stiler efter, at det er de enkelte institutions bestyrelser, der fastlægger niveauet for deltagerbetalingen. Det fratager ministeren muligheden for at støtte landspolitiske prioriteringer af smalle fagudbud og centrale grundfag på fx AVU.

Hvis der overhovedet skal være deltagerbetaling, så bør det være folketinget eller regionen, der fastsætter niveauet.

Geografisk afstand

I § 11 nr. 1 fremgår, at alle, der er fyldt 18 år, kan inden for en rimelig geografisk afstand fra deres bopæl modtage undervisning efter loven. LVU ønsker præciseret, hvad der skal forstås ved formuleringen "rimelig geografisk afstand". Med kommunalreformen opstår større kommuner og regioner, som kan rykke ved placeringen af uddannelsesinstitutionerne. Derfor er det afgørende vigtigt for borgerne at få præciseret, hvor lang afstanden mellem bopæl og uddannelsesinstitution må være for at falde ind under kategorien "rimelig".

Udgiftsneutral

Det fremgår, at strukturreformen ikke må påføre det offentlige ekstra omkostninger. Den skal gennemføres udgiftsneutralt. (jf. de almindelige bemærkninger s. 32). Med reformen skal hver enkelt skole fremover selv stå for administrationen af de opgaver, som den amtslige forvaltning i dag udfører. Det lader sig vanskeligt gøre uden meromkostninger i skolens budget. Lovforslaget indeholder ingen reelle beregninger over, hvad der skal til i form af løn- og driftsmidler for at opbygge en administration til erstatning for amterne, og vil derfor reelt inde-

bære en meget stor risiko for, at midler til undervisning beskæres og omlægges til administration.

Løn- og ansættelsesforhold

Når det gælder løn- og ansættelsesforhold henviser LVU til høringssvar fra Lærernes Centralorganisation.

Inddragelse af de faglige organisationer

Af de almindelige bemærkninger (s. 30) fremgår, at "Undervisningsministeriet vil i åben dialog med især de berørte institutioner og deres ledere målrettet bistå med forberedelserne af institutionernes overgang til selveje i statsligt regi".

LVU går ud fra, at de faglige lærerorganisationer inddrages i processen i samme omfang som - og på lige fod med - de berørte ledere. Udeladelse af medarbejderrepræsentanternes faglige organisationer i en så omfattende omstillingsproces er et alvorligt fejltrin. Og LVU forudsætter derfor, at formuleringen er misvisende og i strid med intentionerne i undervisningsministeriet.

Med venlig hilsen

Hanne Pontoppidan
formand